

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин

20 лютого 2025 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день, шановні колеги. Радий всіх вас бачити. На засіданні присутні дев'ять членів комітету з десяти.

ДЖЕМІЛЄВ М. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому кворум у нас є. Коротесенько повідомлю вам, що сьогодні планується розглянути чотири законопроекти, з опрацювання яких наш комітет визначено головним. Всі вони стосуються Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб". Два проекти законів, які нам доручено опрацювати і подати висновки до головних комітетів, а також заслухаємо поважного Віце-прем'єр-міністра з відновлення України – Міністра розвитку громад та територій України пана Кулебу.

Зазвичай у нас це йде в питанні в розділі "Різне", ми розглядаємо наприкінці наших засідань вкотре. Однак сьогодні на прохання пана Кулеби ми робимо виключення та розглядаємо це питання першим. Оновлений порядок денний вам усім був надісланий. Переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за. Доброго дня, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня, колеги. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, десять осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання порядку денного. Колеги, перше питання у нас відноситься до розділу "Різне". Тож звертаю вашу вагу, що питання, яке ми розглядаємо в цьому розділі, ми не голосуємо. Звучить воно так: про заслуховування Віце-прем'єр-міністра з відновлення України – Міністра розвитку громад та територій України Кулеби Олексія Володимировича щодо повноважень Міністерства розвитку громад та територій України, які стосуються предметів відання комітету.

Колеги, на останньому засіданні нашого комітету в 24-му році ми з вами домовилися, на попередньому засіданні ще раз це підтвердили, що нам необхідно заслухати особисто Олексія Володимировича, очільника міністерства, до якого було передано низку повноважень від Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Офіційно відповідні повноваження перейшли до Міністерства розвитку громад та територій України на підставі Постанови Кабінету Міністрів "Про внесення змін до Положення про Міністерство розвитку громад та територій України" від 31 грудня 2024 року № 1545, з якою, я сподіваюсь, всі ознайомилися. Мова йде про тимчасово окуповані території, про внутрішньо переміщених осіб і про депортованих, і про виконання норм міжнародного гуманітарного права також. Всі ці питання відносяться до предметів відання

нашого комітету, тобто ми стали профільним комітетом для міністерства із зазначених питань. Сподіваюсь, ми сьогодні почуємо від пана міністра, які пріоритети у міністерства щодо зазначених напрямків роботи, які першочергові цілі, плани, а, можливо, вже є проблеми, з якими міністерство зіштовхнулося і у вирішенні яких ми можемо допомогти на законодавчому рівні.

Пропоную, як завжди, побудувати нашу роботу наступним чином. Для початку я надаю слово Олексію Володимировичу, а потім перейдемо до запитань. Тож запрошую до слова Віце-прем'єр-міністра з відновлення України – Міністра розвитку громад і територій України Кулебу Олексія Володимировича. Пане віцепрем'єр, прошу до слова.

КУЛЕБА О.В. Дуже дякую, шановні народні депутати. Хочу подякувати вам за те, що внесли зміни в порядок денний, дали можливість виступити. Тому що, на жаль, я не зможу провести багато часу з вами на нараді, у мене відповідно нарада військова і я вимушений просто по часу буду виїхати.

Шановні колеги, тим не менше дякую, що пішли назустріч. Хочу нагадати вам, одразу перейде до суті справи, що дійсно повноваження, які були закріплені за Міністерством реінтеграції, передані Міністерству розвитку громад та територій 31.12.2024 року. Сьогодні я хочу представити вам напрями діяльності нашого міністерства, які формують державну політику щодо реінтеграції тимчасово окупованих територій і, звичайно, що підтримки внутрішньо переміщених осіб та захисту українців, які постраждали від війни.

Зрозуміло, що головний пріоритет є інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ми не просто тут намагаємося допомагати з житлом, а вибудовуємо комплексну політику їхньої соціальної адаптації. Наразі наше Міністерство проводить систематизацію і робить структуру всіх послуг для внутрішньо переміщених осіб, які, в принципі, надаються іншими

міністерствами у сферах освіти і охорони здоров'я, соціального захисту, тощо.

Яка в нас мета? Вона досить чітка: створити єдину зрозумілу структуровану прозору систему підтримки для кожного громадянина, хто вимушено покинув свій дім. Найближчим часом ми презентуємо концепцію комплексної програми підтримки внутрішньо переміщених осіб. Ця програма розроблена для людей, і я впевнений, що разом з вами ми зробимо її зрозумілою і вона буде ефективною, буде ефективно працювати.

Тут ми спираємось на комітет, спираємось на народних депутатів. Я знаю, що всі ви багато працюєте і багато приділяєте уваги цьому питанню, тому для нас, звичайно, що ваше бачення і ваше розуміння ключове, ця робота вже протягом місяця ведеться, у нас діалог є.

Що буде включати в себе концепція комплексної програми? Безумовно, основне ми бачимо, що це календар дій та підтримка, на яку можуть розраховувати люди. Тобто ми будемо рухатися там матричним способом і горизонтально ми бачимо, що це календар день за днем, які послуги. І вертикально ми розуміємо, що це галузеві від міністерства послуги для ВПО, які пересікаються з нашими людьми. І звичайно, напрями, їх ми бачимо зараз три основні: це житло, проблема дуже гостра, я не буду зараз на ній зупинятися, ви її знаєте чудово, це питання роботи і питання надання соціальних послуг.

Ми працюємо також над реінтеграцією тимчасово окупованих територій, які включають відбудову житла та інфраструктури. Працюємо також над планом відновлення функціонування органів державної влади після деокупації. Тут необхідно сформувати кадровий резерв і ключове завдання, зрозуміло, що це забезпечення сталого розвитку територій після повернення під контроль України. Тут питання також неоднорідне, тому що у нас є території, які вже там багато часу знаходяться під... тимчасово окуповані. Є території, які, на жаль, тимчасово окуповані, але не такий

великий проміжок часу, тому тут є різна специфіка, і яку ми також маємо врахувати.

Наступне питання – це захист прав депортованих і військовополонених. Це також критично важливий для нас напрямок. Завдяки комісії з питань установлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України. Ми провели її на минулому тижні і встановили факти позбавлення для 490 людей, які пройшли просто пекло. Комісія встановлює факт перебування в полоні військових і цивільних, в тому числі вже звільнених людей з полону, і після встановлення комісією факту позбавлення люди мають право отримати одноразову державну грошову допомогу у розмірі 100 тисяч гривень особам, звільнених з полону. Тому для нас було максимально важливо швидко запустити роботу комісії. Я вдячний всім залученим, хто допомагав нам в такий період transitional, тим не менш нам вдалося протягом місяця комісію запустити і далі вона буде системно і постійно працювати.

Наступне питання – це моніторинг порушень прав українців на тимчасово окупованих територіях та міжнародна співпраця. Тут ми взаємодіємо з ООН, з МКЧХ, інші партнери. Ціль тут у нас зрозуміла: нам необхідно залучити якомога більше ресурсів та координації наших дій щодо відновлення миру. Перед нами стоїть складне, але вкрай важливе завдання: не лише забезпечити виживання постраждалих громадян, а саме головне створити умови для їх майбутнього. Ми це розуміємо, розуміємо, що це наша основна політика буде для того, щоб ми люди жили в сильній і відбудованій європейській Україні.

Шановні колеги, ще раз хочу подякувати тим народним депутатам, з ким ми зараз вже тісно співпрацюємо, з ким ми вже пройшли певний шлях. І впевнений, що наша плідна співпраця призведе до вирішення всіх проблемних питань. Робота нелегка попереду, але ще раз скажу, що разом ми її точно подолаємо. І хочу також ще раз подякувати за можливість особисто виступити, особисто донести нашу позицію. Хочу підтвердити і сказати, що я

особисто, і міністерство максимально відкрите для співпраці з вами в будь-який момент, в будь-який день ми готові з вами говорити сідати і вирішувати всі проблеми.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Володимирович.

Колеги, чи має хтось запитання до доповідача? Може, якісь побажання?

Дмитро Валерійович, будь ласка, омбудсмен.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую. Шановний пане головуєчий, шановні народні депутати, шановний пан Олексій! Я не буду зупинятись на багатьох питаннях, я хотів просто звернути особисто вашу увагу, дякую за те, що сьогодні є можливість з вами поспілкуватись. На що я хотів би звернути вашу увагу?

Перше. Щоб все, що працювало позитивно в Міністерстві з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, яке було ліквідовано, але тим не менше дуже багато напрямків, які там працювали. Наприклад, ви згадали комісію, вона була створена, дійсно був період перехідний. І зараз ця комісія провела своє засідання, в комісії приймали участь в тому числі наші працівники, представники. І якраз це один з прикладів, як повинні переходити повноваження від одного міністерства до іншого. На жаль, дуже багато напрямків, які були започатковані під час попереднього міністерства, вони зараз втрачені. Про що йде мова?

Перше. Був сайт, на сайті була оприлюднена вся інформація, на ній громадяни України зі статусом ВПО могли дуже легко знаходити інформацію: перелік МТП в регіонах, гарячі лінії, перелік міжнародних організацій, які надавали допомогу. Ваш заступник пан Олексій на нараді за моїм головуванням тут у нас, я окремо підняв це питання, сайт просто закрили, видається помилка 404. При нас пан Олексій каже: ми звернулись до

міжнародних партнерів, видали ТЗ, ми зараз будемо напрацьовувати новий сайт. Новий сайт – це мінімум пів року на розробку, потім ще три місяці на наповнення інформацією, дев'ять місяців фактично не буде працювати один з інструментаріїв захисту прав ВПО. Не набагато легше було б просто внести зміни просто в цей же сайт, це робиться за 5 хвилин і все продовжує працювати, і цей сайт у вас у підпорядкуванні? І таких прикладів дуже багато.

Зараз не визначено міністерство, відповідальне за координацію процесу евакуації, по суті, це повинно бути ваше міністерство. Хаос координації місць МТП. У нас є наради на яких присутні мої представники, де представники ОВА кажуть: ми не приймаємо нікого на евакуацію, тому що у нас закінчилися місця. І в той же самий час наші представники кажуть: так у нас є інформація, що є відремонтовані МТП, відремонтовані за рахунок міжнародних партнерів, які просто стоять закриті, і просто не дають інформацію, таким чином, ну, десь не проводять евакуацію. І знову ж таки, це ваше, ви можете дуже швидко навести тут порядок.

Далі, я дуже вас прошу, зверніть увагу на оновлення переліку ТОТ та районів бойових дій. Раніше в цей перелік вносили зміни двічі на місяць, кожні два тижні. Останній раз зміни вносилися 29 листопада попереднього року. А якщо не вносяться зміни, то таким чином просто це може бути причиною невиплати допомоги ВПО, компенсації за пошкоджене та знищене майно. Окрема увага повинна бути на цей напрямок.

Далі, зверніть, будь ласка, ще увагу на відсутність стратегічних документів, пов'язаних з внутрішнім переміщенням. Не оновлено операційний план заходів з реалізації в 2023-2025 роках Стратегії державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб. Вони до 2025 року були, фактично не оновлений цей документ. Не виконано норми Закону про інвентаризацію житла для ВПО. Я дуже дякую, що ви в пріоритетах поставили перше питання – житло. Дійсно це питання, яке піднімають на всіх зустрічах громадяни – внутрішньо переміщених осіб.

Відсутні реінтеграційні... взагалі немає зараз державної політики щодо повернення молоді з тимчасово окупованої території України. Ми розробили дві спеціальні доповіді. Спеціальну доповідь якраз для молоді, яку ми повертаємо з тимчасово окупованої території України, ми презентували на попередньому тижні, запросили в тому числі вашого заступника. Пан Олексій не прийшов на це. Були заступники Мінсоц, Міносвіти, були представники різних інших державних органів виконавчої гілки влади, а профільне міністерство, на жаль, не було представлено.

Приведу вам приклад. Ми взяли за цю проблему на початку 2024 року. Вступників з ТОТ в 2023 році було 1 608. Коли ми включились в цю роботу, провели моніторингові візити по всіх центрах, які надають послуги молоді, потенційним абітурієнтам з ТОТ, автоматично в цьому році вступників вже було більше 11 тисяч. Ми це зробили разом з різними міністерствами, але зараз втрачена координація. І знову ж таки, я дуже вас прошу, щоб особисто ви дали доручення заступнику займатись цим питанням.

Не буду зупинятись на інших більш, там менших технічних проблемних питаннях. Хотів ще окремо просто згадати, моніторинг порушення прав громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України, ми цим займаємося постійно. Ми видали дві спецдовіді: одна окремо була по порушеннях прав громадян України, релігійних громад; інша – це права національних меншин і корінних народів. Готові вам дві спецдовіді надати і в наступному місяці будемо презентувати велику спецдовідь по всьому спектру порушення прав громадян України.

Останнє, що хотів сказати. Ми розуміємо, наскільки це непростий напрямок. Ми розуміємо, скільки у вас інших напрямків, і напрямок ВПО – один з напрямків, яким ви займаєтесь. Але на мій погляд, це напрямок, який стосується захисту прав 4,6 мільйона громадян України, які всередині України залишились. І якщо у них зараз буде бачення, що їхніми правами не опікуються, вони будуть просто виїжджати, і тоді кількість ВПО буде

зменшуватись. І на жаль, ми бачимо, що вони виїжджають не тільки за кордон, і це найгірша ситуація взагалі, яка у нас може бути.

Останній вам приклад, пане Олексій, ми допомагали евакуювати заклад, інституційний заклад дітей з Донецької області, згідно постанови вони повинні евакуюватися. Вони евакуювалися, але немає заборони їм повертатися і вони через два тижні повернулися назад до близькості... до лінії ведення активних бойових дій.

Тому таких питань у нас дуже багато. Я готовий окремо з вами зустрітись, передати технічні наші ще питання і дуже дякую, що особисто ви сьогодні на засіданні профільного комітету. Дякую.

КУЛЕБА О.В. Дмитро Валерійович, дякую вам. Андрій Вікторович...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прокоментуйте.

КУЛЕБА О.В. Дякую вам.

Якщо можна, я дуже коротко прорефлекую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КУЛЕБА О.В. Я бачу, що у Ткаченка Максима є питання. Я, на жаль, не зможу особисто відповісти, в мене через 9 хвилин, я маю бути вже на іншому місці, я не хочу просто озвучувати, ви всі розумієте, про що йде мова.

Шановні колеги, що мені важливо донести? Є гарна новина в тому, що все, що перелічив Дмитро Валерійович, для мене це не новина, я все це знаю і на особистому контролі тримаю всі ці питання.

Сайт, на нашому сайті Мінрозвитку завтра буде вже вся інформація знаходитися. Робота почалася з кінця минулого тижня. На жаль, технічно ми не можемо перенести сайт Мін'єдності, тому що вони фактично забрали його на себе, і нам доведеться інформацію розмістити на нашому сайті. Але ми

окремо зробимо електронну базу, сайт, де ми будемо розміщувати вже всі напрацьовані, комплекс послуг всіх міністерств, який ми вам презентуємо в рамках цієї концепції. Це щодо сайту.

Що стосується Координаційного штабу по евакуації, рішення прийнято позавчора, якщо я не помиляюся, або в понеділок, або у вівторок. На наступному тижні ми проводимо вже перше його засідання. Так, ми, дійсно міністерство буде займатися цим питанням і ще раз хочу сказати, що для нас це окремий напрямок. Ви знаєте мій особистий досвід, ми займалися евакуацією, на жаль, як і з нашої області, так і в нашу область, тому для мене це питання не нове. Але я вам дякую, Дмитро Валерійович, за лідерство, ми обов'язково будемо співпрацювати в цьому напрямку.

Що стосується Наказу 309, наскільки я розумію, про нього мова іде, ми його плануємо винести на наступний тиждень. Я оптимістично бачу це у вівторок або п'ятницю, подивимося, яким чином, але також ця робота ведеться. Всі інші питання, я особисто звертаюся, знаю, що Олексій Володимирович присутній на нараді, він знає моє відношення. Мінімум заступник міністра буде присутній на всіх нарадах, які відповідно ініціює комітет або інші стейкхолдери, які нам необхідні для співпраці. Моє завдання тільки одне: щоб ми об'єдналися навколо вирішення цієї надзвичайно важливої проблеми людей, які залишилися без своїх домівок, які вимушено переїхали. Це задача Президента. Для мене це пріоритет номер один і це не одне з ключових нашого міністерства, – це ключове наше завдання, тому що це люди.

Тому, колеги, дякую вам ще раз. Готовий до діалогу, до співпраці. Перепрошую, що не можу залишитись далі, але тим не менше, Дмитро Валерійович, запорошую вас, ми з вами окремо зв'яжемося і я впевнений, що організуємо зустріч. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Володимирович, за участь в засіданні комітету. Сподіваюся, ще у нас буде час з вами порозмовляти.

Максим Миколайович, якщо буде на то ваша ласка, може, адресуєте своє запитання до pana Олексія Рябикіна?

ТКАЧЕНКО М.М. Пане Андрію, дякую за слово. Пропустив вперед pana Дмитра, тому що розумів, що він, дійсно, так незаангажовано, як комусь може здаватися, зробить звіт по проблематиці по цій тематиці. Я все-таки хотів задати пану Олексію, але, на жаль, Володимировичу, я маю на увазі, тоді задам пану Олексію, заступнику.

Колеги, ви, мені здається, всі чули два тижні тому відеозвернення нашого Президента. Наш Президент, якщо щось говорить, то це повинно виконуватись, мені здається, тим паче зараз під час повномасштабної війни. Сейчас пан Олексій договорить по телефону, почекаємо трішки. Дякую.

Тому два тижні, рівно два тижні тому Президент дав доручення уряду і конкретно профільному тепер міністерству представити програму підтримки внутрішньо переміщених осіб. Сьогодні ми почули, в принципі, те, що я вже чув декілька разів, напрямки діяльності і плани на майбутнє. У мене конкретне питання до всіх, і членів комітету в тому числі, тому що я хочу, щоб це питання важливе було не тільки для мене, а я впевнений, що і для вас воно теж важливе. І давайте його разом задамо, на жаль, тепер вже немає міністра, заступнику Олексію: коли ми почуємо цю програму комплексної підтримки? Не плани на майбутнє, а програму.

Два тижні дав Президент, три роки повномасштабного вторгнення, 5 мільйонів внутрішньо переміщених осіб. Мільйони людей за кордоном дивляться на те, як держава відноситься до ВПО всередині для того, щоб для себе прийняти рішення: чи повертатися зараз в Україну, чи не повертатися. Саме для цього створено Міністерство єдності, за яке ми з вами також голосували, за його створення і за його міністра. І я казав, що ці два питання вони дуже пов'язані, що саме в першу чергу люди будуть дивитися, тому що велика частина тих, хто за кордоном, – це люди з тимчасово окупованих територій та з територій активних бойових дій. Там є, безумовно, частина

людей, яка поїхала із Закарпаття, з Київщини, з Тернопільщини, але велика частина саме тих людей, які, коли повернуться, то вони автоматично стануть внутрішньо переміщеними особами. І якщо ми хочемо їх повертати, то ми повинні показати зразок, як ми і що робимо для внутрішньо переміщених осіб.

Пане Олексію, коли ми почуємо як профільний комітет, як ваші, я сподіваюся, друзі, партнери та помічники в цьому напрямку, коли почуємо від вас цю програму, яку анонсував Президент?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олексій Володимирович, прокоментуйте.

РЯБИКІН О.В. Дякую, Максим Миколайович.

Шановний Андрій Вікторович, шановні народні депутати, я ще раз, поперше, хочу підтвердити, що для нашого міністерства всі народні депутати, зокрема, і цей шановний комітет є комітетом великої поваги. І ми будемо докладати усіх зусиль, аби дійсно створити і розвивати конструктивні взаємовідносини.

Що стосується запитання пана Максима Миколайовича з приводу доручення Президента, я знаю, що воно відпрацьовується, безпосередньо віцепрем'єр-міністр знаходиться на зв'язку і постійній координації з першими особами держави. Це має бути не просто програма, чергова програма з незрозумілими результатами. Це має бути дійсно ефективний інструмент і люди мають, саме головне, відчутти, швидко відчутти її роботу.

Я можу сказати, що наразі від Міністерства економіки, Міністерства соціальної політики, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти і науки, інших міністерств і відомств зібрано і структуровано абсолютно всі ті послуги, які вони надають саме для внутрішньо переміщених осіб.

Крім того, Міністерство розвитку громад і територій як міністерство, яке формує житлову політику і політику в будівельній сфері, також опрацювало, порахувало, власне кажучи, скільки чого, яких квадратних

метрів потрібно для різних категорій людей. Це насправді стосується неможливості використання майна на тимчасово окупованих територіях, це стосується і майна, яке люди втратили на території, яка контролюється державою Україна. Звісно, окрема увага до 80 плюс тисяч осіб, які знаходяться в місцях тимчасового проживання, крім того, ще додатково ті люди, які зараз потребують евакуації і зараз іще знаходяться на територіях, небезпечних для життя.

Тому ми зараз активно над цим працюємо, ми буквально позавчора, вибачте, вчора проводили відповідну координаційну нараду, де вже виходимо на фінішну пряму з цього приводу. Але ще раз повторюся, проблема в тому, що насправді внутрішньо переміщених осіб не є 4,6 мільйона, на жаль, чи на щастя, це ми вже встановили абсолютно точно. Чому я так говорю? Тому що як мінімум у місті Києві є 200 тисяч осіб, які 25 лютого 2022 року виїхали на свої дачі у Київській області і отримали статус внутрішньо переміщених осіб.

Тому для будь-якої програми надзвичайно важливим є питання верифікації. Тому зараз дуже плідно працюємо із віцепрем'єр-міністром Федоровим для того, щоб верифікувати ці дані, з Мінсоцом для того, щоб верифікувати ці дані, щоб ці коректні дані лягли в основу цієї програми. Тому, для того, щоб не забирати ваш час, я знаю, що у вас досить насичений сьогодні порядок денний, ми все опрацьовуємо і після того, як Президент, власне кажучи, погодить ті напрацювання, які ми робимо на виконання його доручення, одразу після цього ми все надамо для публічного ознайомлення, обговорення, вдосконалення і, власне кажучи, вже впровадження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Володимирович.

Шановні колеги, чи, може, ще у кого є запитання? Дмитро Валерійович, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Я дуже коротко, пане головуючий. Пане Олексій, коли я казав 4,6 – це цифри, які офіційно оприлюднені зараз урядом. Тому, коли ви робите згадки щодо верифікації даних, то ви звертаєтесь самі до себе. Якщо ці дані не верифіковані, то тоді уряд повинен вийти і сказати, що попередньо застосовані механізми опрацювання статистичних даних, вони виявились помилковими. Це ж з ваших джерел, з попередніх міністерств, але це державна політика уряду. Я це казав під час нашого круглого столу в присутності, шановних народних депутатів, я хочу ще раз підкреслити, що у нас немає державної політики одного міністерства. Питаннями ВПО займаються декілька міністерств, а ваше міністерство в статусі віцепрем'єр-міністра повинно займатись координацією і напрацюванням загального бачення, який робить уряд. Тому давайте ви на майбутнє, по-перше, не будете робити подібні висловлювання, а якщо і будете робити, то будете прямо казати: хто тоді зробив помилку щодо опрацювання. І я вам зразу даю підказку: це уряд.

І друге: користуючись нагодою, так само хотів підкреслити, що шановні народні депутати, які займаються зараз напрямком ВПО, – це основні люди, які рухають взагалі цей напрямком станом на зараз, тим більше в період, коли було втрачено одне міністерство і не напрацьовано бачення нового міністерства. Тому уникайте публічних або непублічних ваших висловлювань щодо діяльності як народних депутатів, так і нашої інституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович.

Олексій Володимирович. Що ви з цього приводу скажете?

РЯБИКІН О.В. Насправді наразі не існує механізму, яким чином внутрішньо переміщена особа, яка отримала такий статус, наразі може його позбутися. І я думаю, що тут дійсно треба буде разом попрацювати з цього питання для того, щоб унормувати ці позиції.

Дмитро Валерійович, я вам дуже дякую за поради, я їх обов'язково використаю. Єдине, я можу сказати, що абсолютно нічого, я думаю, протизаконного моя інформація не несе. Будь-хто тут присутній може відкрити цей реєстр і подивитися на нього, там, в принципі, це все очевидно. Тому дійсно проблема така існує і це одна з пріоритетних задач, які є в міністерстві для того, щоб їх вирішити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Володимирович.

Я думаю, що більше ніхто не хоче ставити запитання, це певною мірою зрозуміло. То ми будемо, з вашого дозволу, шановні колеги, рухатися далі.

Відзначу, що це наша перша зустріч з профільним міністром. Сподіваюся, що в дотичних сферах комітет і міністерство працюватимуть максимально злагоджено та ефективно, і ми будемо частіше бачити, особливо пана міністра на наших засіданнях.

У мене є особисте прохання до міністерства, Олексій Володимирович, своєчасно реагувати на листи, які надходять від комітету та від членів комітету та встановити дієвий контакт між апаратом міністерства та секретаріатом комітету, щоб ми могли більшість питань вирішувати у робочому порядку так, як це відбувалося з Міністерством реінтеграції.

Також прошу не допускати порушень вимог Закону України "Про комітети Верховної Ради України" в частині строків розгляду листів комітету, як це відбулося зараз, коли ми запросили позицію міністерства до законопроектів, які ми сьогодні розглядали. Підкреслюю, це не тільки порушення вимог закону, а насамперед неповага до нашого комітету. Сподіваюсь на розуміння.

Дякую за участь в засіданні, Олексій Володимирович Рябикін. Гарного вам дня.

РЯБИКІН О.В. Дякую. На все добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, рухаємося далі. Перед розглядом законопроектів зазначу, що перші два проекти законів ми розглядаємо разом, оскільки вони зареєстровані в парламенті як основний та альтернативний, тому і обговорення по них проводитиметься одночасно.

Я почергово надам слово ініціаторам цих двох законодавчих ініціатив, а вже потім перейдемо до прийняття рішень. При цьому наголошую, що рекомендувати прийняти ми можемо лише один з них, тому, якщо якийсь із законопроектів ми рекомендуємо прийняти, то інший має бути відхилений. Тож переходимо до розгляду питання.

Питання друге, проект Закону України про внесення змін до статті 9 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України (реєстраційний номер 12301, від 11 грудня 2024 року), поданий народним депутатом України Фроловим та іншими народними депутатами України. Та альтернативний до нього Проект Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України (реєстраційний номер 12301-1, від 26 грудня 2024 року), поданий народним депутатом України Гриб та іншими народними депутатами.

Для представлення основного законопроекту (реєстраційний номер 12301) ми запрошували на наше засідання пана Фролова Павла Валерійовича. А він присутній, тож я вас прошу до слова, пане Фролов.

ФРОЛОВ П.В. Дякую, Андрій Вікторович.

Шановні члени комітету, шановний омбудсмен, дякую за те, що поставили в порядок денний цей законопроект. Він внесений за результатами напрацювань всієї Тимчасової спеціальної комісії захисту прав ВПО та інших постраждалих. До роботи були залучені народні депутати, органи центральні виконавчої влади, громадськість, експерти національних міжнародних організацій. Цей текст є консолідованою і узгодженою позицією, яка

первинно напрацьовувалася на базі Мінреінтеграції. І за результатами цього форуму, присвяченого ВПО у Хмельницькому, де брали участь і міністри, і місцева влада, і ОВА, і експерти, і міжнародні організації, ми його розглядали положення. Ми направили цей текст на Прем'єр-міністра, його опрацьовували всі міністерства причетні, усі ОВА, усі громади, усі ради ВПО. І всі ці пропозиції, всі зауваження були опрацьовані і враховані в цій редакції.

Чому цей проект є актуальним, його внесення і розгляд? Тому що ця редакція Закону про захист ВПО, ви знаєте, була ухвалена після початку агресії ще в жовтні 14-го року. Була реакція, звісно, на нагальні питання по обліку ВПО, було спрощено там порядок реєстрації і так далі. Але після початку повномасштабної агресії, зрозуміло, що ситуація дуже змінилась, права ВПО та інших постраждалих, надзвичайно захист цих прав надзвичайно зменшився. І ці 23 зміни до закону, фактично вони частково розбалансували цей проект і потрібний комплексний підхід. І щодо цього підходу інновацій, чинна редакція взагалі не говорить про житло.

Наш законопроект передбачає обов'язок держави забезпечити житлові права, це і тимчасове проживання, довгострокова оренда, проживання в МТП, кредити, рефінансування, пільги – все це законопроект враховує, а ми звертаємо також увагу в цьому проекті на важливості компенсацій витрат за розміщення в себе ВПО. Ми бачили тенденції з припинення прихистку, яка потім була поновлена завдяки міжнародним партнерам. А також цей законопроект закріплює такі терміни, як "адаптація", "інтеграція", "реінтеграція", "місця тимчасового проживання", яких немає в законодавстві України. Ми визначаємо обов'язкові заходи підтримки від держави на всіх цих етапах переміщення, особливу увагу приділяємо питанню евакуації, яка, на жаль, продовжується. Розуміємо, що обсяг підтримки на всіх рівнях не такий, як в 22-му році, але ми маємо гарантувати людям, які сьогодні опиняються і на лінії фронту, чіткі гарантії, в тих містах, які під обстрілами,

під КАБами, чіткі гарантії, ми маємо давати розуміння, які вони отримають права, куди їх буде переміщено під час евакуації і що буде їм гарантовано.

Цей законопроект, важливо, що він визначає обсяг державної підтримки, який надається ВПО, прив'язує її до ступеня її інтеграції. Ця інтеграція має бути, оцінюватись на підставі оцінки потреб, саме потреб ВПО, ці критерії та ступінь інтеграції має визначити Кабінет Міністрів невідкладно після прийняття цього закону. І якщо ми говоримо також і про обсяг підтримки, обсяг допомоги на проживання, для нас важливо, щоб люди мали гарантії отримання, які будуть прозорі і зрозумілі людям, а не ті критерії, які зараз в 332 Постанові Кабінету Міністрів, які люди-переселенці дуже критикують.

Ми закріплюємо чітко повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики з питань внутрішньо переміщених осіб. Це ви вже зрозуміли всі, наскільки це актуально з огляду на останні зміни в уряді, щоб ми чітко закріпили повноваження цього органу і повноваження органів інших, тобто координаційні повноваження органів, повноваження всіх органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. І тут також ще раз зазначу, що питання забезпечення житлом тут ключове відіграє в законопроекті.

Щодо освіти. Ситуацію з доступом до освіти ВПО ми також чітко прописуємо, що дітям ВПО має бути забезпечена можливість здобуття освіти у формі та у тому навчальному закладі за їх вибором, в тому числі в переміщених закладах освіти. Так, що ще я хотів сказати? Такий блок, як участь у прийнятті рішень, важливо, що в цій новій редакції ми зупиняємось на розширенні громадянських прав внутрішніх переселенців, щоб ВПО мали ті самі права, як і жителі громад. І практика створення рад ВПО, рад з питань ВПО, заходи підтримки рад ВПО, заходи стимулювання, заходи врахування рекомендацій рад ВПО, і головне, що у радах ВПО має бути почутий голос ВПО, а не чиновників, – це також на законодавчому рівні закріплюється,

тому що зараз лише на рівні Кабміну врегульовано питання діяльності рад ВПО.

Ну, і на завершення зверну увагу на альтернативний законопроект. Вважаю, що все позитивне може бути враховано при доопрацюванні до другого читання. Він там має ряд, на мою думку, недопрацювань, там, відсутність статті щодо підстав зняття з обліку особи з ВПО. І плюс цей законопроект ми, дійсно, розглядали за результатом багаторічного просто обговорення з експертами, з народними депутатами, з міністерствами, з обласними радами. І це ще раз востаннє його підписали 13 з 15 членів нашої Тимчасової спеціальної комісії із захисту прав ВПО, і він є комплексним напрацюванням усієї величезної команди, яка працювала над цим проектом.

Прошу, шановні народні депутати, члени комітету, підтримати цей законопроект у другому читанні. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Валерійович, за пояснення.

Колеги, основним ініціатором альтернативного законопроекту є народний депутат України Гриб Вікторія Олександрівна. Вона у нас сьогодні не присутня на засіданні. Тому, якщо коротко, я також поясню.

Шановні колеги, більшість положень альтернативного законопроекту дублює норми основного. Основні відмінності було наведено у надісланій вам інформаційній довідці. Звертаю увагу, що станом на сьогодні ми маємо багато зауважень і пропозицій до обох законопроектів.

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації, ГНЕУ, Пенсійний фонд України, Міністерство фінансів України, Міністерство освіти і науки України, Державна міграційна служба України, Міністерство соцполітики України – всі ці органи в межах своєї компетенції мають ті чи інші зауваження до даних законопроектів, які достатньо детально відображені в надісланій вам довідці.

Багато зауважень є ідентичними для обох законопроектів, оскільки переважна більшість норм альтернативного дублює норми основного. Тому я

коротко озвучу лише ті зауваження, які є актуальними до новацій, запропонованих саме альтернативним проектом закону.

ГНЕУ зазначає, що розширення кола отримувачів компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна потребуватиме значного фінансування, вказує, що механізм реалізації запропонованих змін до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" не визначений. Звертає увагу, що питання сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб вже врегульовано в статті 24-1 Закону України "Про зайнятість населення".

Мінфін України вказує, що запропоновані зміни до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" не відповідають головним засадам підтримки малозабезпечених сімей, а саме: надання такої допомоги не за статусом особи, а з врахуванням її фінансово-майнового стану та доходів. Так саме, як і ГНЕУ, звертає увагу на те, що виплата компенсації для ВПО за знищене, пошкоджене майно у період від 14.04.2014 року до 24.02.2022 призведе до значного навантаження на державний бюджет.

Державна міграційна служба України зазначає, що в запропонованому проекті визначення терміну "внутрішньо переміщена особа" не враховує вимоги законів України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" та "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту". Також звертає увагу, що ДМС не наділена повноваженнями щодо здійснення функцій з припинення самозайнятості осіб, як це запропоновано в законопроекті.

Мін'юст України висловлює до альтернативного законопроекту низку суттєвих зауважень, які оприлюднені на сайті Кабінету Міністрів України.

На жаль, від профільного міністерства офіційно ми отримали формальну доповідь щодо вказаних законодавчих ініціатив без належного аналізу, обґрунтування та надання пропозицій. Мене дуже здивував цей

підхід профільного державного органу, бо мова йде не просто про точкове внесення змін, а пропонується базовий закон викласти в новій редакції.

То ж все ж таки хотілось би почути обґрунтовану позицію нашого профільного міністерства, яке в тому числі тепер займається питанням внутрішньо переміщених осіб.

Запрошую до слова представника міністерства, котрого ми сьогодні вже бачили. Пане Рябикін Олексій Володимирович, будь ласка, до слова.

РЯБИКІН О.В. Дякую, Андрій Вікторович, шановний Павло Валерійович.

Насправді закон дуже слухний і в цілому міністерство його підтримує. Єдине, що хочу зазначити, що дійсно дуже багато зауважень від міністерств і центральних органів виконавчої влади надійшло, в тому числі від Головного науково-експертного управління. Тож ми насправді готові долучитися додатково до опрацювання цього законопроекту, якщо буде таке рішення відповідно ухвалене на даному засіданні, особливо в частині того, що стосується уточнення статусу внутрішньо переміщеної особи.

А так в цілому міністерство даний законопроект цілком підтримує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Володимирович, хотіли б почути, який саме ви закон підтримуєте, законопроект. Будь ласка.

РЯБИКІН О.В. Ну, я перепрошую, відключався, але наскільки я зрозумів, що зараз мова іде про Закон номер 12301, де є низка авторів, в тому числі доповідач...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Висловіть пропозицію, будь ласка. Ви підтримуєте основний чи альтернативний?

РЯБИКІН О.В. Ми підтримуємо основний закон, так, який наданий Павлом Валерійовичем Фроловим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Пан Андрій, ви без звуку.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Нечутно, Андрій Вікторович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, хто хоче висловитись, будь ласка? Максим Миколайович Ткаченко. *(Не чути)*...

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую, пане Андрію. Я дуже коротко. Дякую і Павлу Валерійовичу, і міністерству за підтримку, і усім, хто доєднався до створення цього законопроекту, всі наші тимчасові спеціальні комісії, Руслану Горбенку як представнику нашого комітету. І прошу підтримати саме основний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Богдан Васильович Яременко.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Дякую, пане голово.

Я хотів би до колеги Павла Фролова поставити запитання. Достатньо безпрецедентно багато зауважень у Головного науково-експертного управління, там 13 сторінок як до одного, так до іншого законопроектів. І що характерно, що це одні і ті самі зауваження і вони дуже різного характеру: від загального щодо відповідності законодавчій практиці до необхідності уточнення понять, визначень, дефініцій і так далі, так далі, і так далі.

Я у зв'язку з цим хотів зрозуміти вашу позицію, вашу думку, бачення, яким чином ви бачите врахування цього величезного масиву зауважень до вашого проекту закону? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Валерійович, будь ласка, відреагуйте.

ФРОЛОВ П.В. Дякую за запитання. Це робота ГНЕУ критикувати, надавати зауваження, вони надають на всі законопроекти свої зауваження. А це нова редакція, яка значно розширює, посилює права переселенців.

Звісно ми готові до їх опрацювання. Да, ГНЕУ вони не залучаються відповідно, щоб не було конфлікту інтересів, ГНЕУ неможливо залучити на етапі розробки законопроекту. Тому ми готові опрацювати кожне зауваження разом з експертами, разом з міністерством, разом з комітетом, вашим шановним, будемо напрацьовувати. Системних і таких зауважень, які унеможливають подальше доопрацювання і прийняття цього законопроекту, я не бачу і ми готові працювати далі.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Вибачте, пане Павло, я тоді буду менш дипломатичним. Я хочу уточнити, ви вважаєте, що це можна зробити між першим і другим читанням? Бо у мене, наприклад, складається враження, що краще все-таки це зробити перед першим читанням і внести по-новому цей проект закону. Що ви скажете?

ФРОЛОВ П.В. Абсолютно не згоден з тим, що це неможливо врахувати. З деякими я можу не погодитись цими зауваженнями. Ви знаєте, що у нас ці зауваження, вони як пишуться з точки зору великої науки, але практика є і люди потребують допомоги. І ми маємо йти вперед і ставити передусім во главу угла потреби переселенців, і задоволення їх прав, а не загальні теоретичні вислови.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Дякую.

ФРОЛОВ П.В. (*Не чути*)... але, знаєте, нам треба захищати людей, а не філософствувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Валерійович Лубінець.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, Андрій Вікторович. Ми проаналізували запропоновані законопроекти. Вважаємо, що основний законопроект за авторством Павла Фролова заслуговує на підтримку.

Щодо опрацювання, пане Богдане, за нашим аналізом, ми бачили теж зауваження з боку ГНЕУ, у нас є зауваження. Але я щиро вважаю, що, дійсно через поправки до другого читання можна їх врегулювати. Тому прошу шановних народних депутатів підтримати запроповану редакцію основного законопроекту 12301, а альтернативний законопроект відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович.

Шановні колеги, до обох законопроектів є певні зауваження. В той же час, як я вже сказав, з аналізу законопроектів вбачається, що переважна частина норм альтернативного законопроекту дублює норми основного проекту закону (реєстраційний номер 12301), змінюючи або доповнюючи лише деякі його положення. Тому за своїм змістом альтернативний законопроект фактично має характер поправок або пропозицій до основного законопроекту.

Водночас вбачається, що ідея оновлення чинного законодавства у сфері забезпечення прав і свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб заслуговує на підтримку, про це також зазначено у висновках ГНЕУ. Звісно, нам ще доведеться багато працювати над кінцевою редакцією. І я

сподіваюся, що ті позитивні моменти, які є в усіх зареєстрованих законопроектах, що стосуються ВПО, будуть подані до комітету в якості відповідних поправок та пропозицій.

Тому, колеги, зважаючи на можливість виправлення ключових зауважень при підготовці основного проекту закону (реєстраційний номер 12301) до другого читання, при всій повазі до авторки альтернативного законопроекту, ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Перше: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України (реєстраційний номер 12301, від 11.12.2024 року), поданий народним депутатом України Фроловим та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Джемілев Мустафа. Джемілев Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемілев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до голосування щодо альтернативного проекту закону. Враховуючи щойно прийняте нами рішення стосовно основного законопроекту, ставлю на голосування наступне рішення комітету щодо законопроекту, реєстраційний номер 12301-1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України (реєстраційний номер 12301-1, від 26.12.2024 року), поданий народним депутатом України Гриб та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Друге. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з розгляду законопроектів, реєстраційний номер 12301 та 12301-1, визначити народного депутата України голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича. Прошу голосувати.

Задорожний - за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович. Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за. Вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного законопроекту.

ФРОЛОВ П.В. Андрій Вікторович, дякувати можна членам комітету, вам, членам ТСК? Дякую. Важливий крок вперед.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Валерійович, вибачте, будь ласка, не побачив, не почув. Дякую вам за участь і, сподіваюся, ще побачимося.

ФРОЛОВ П.В. Дякую, дякую. На все добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На все добре.

ТКАЧЕНКО М.М. З Відня привезіть щось, Павло, голові, всім нам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кави, кави. Дякую.

Переходимо до наступного законопроекту. Питання третє – проект Закону України про внесення змін до статті 9 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо гарантування захисту внутрішньо переміщених осіб від примусового виселення із житлового приміщення без надання іншого альтернативного житла (реєстраційний номер 12213; від 15 листопада 2024 року), поданий народним депутатом України Ковальовим. Для представлення цього законопроекту ми запрошували пана Олександра Ковальова на наше засідання. Він не присутній.

Шановні колеги, основна ідея цього законопроекту полягає у встановленні заборони на виселення ВПО з житлового приміщення або

соціального житла, наданого в тимчасове користування, без надання іншого житлового приміщення.

Вам було надіслано інформаційну довідку до цього законопроекту. Як ви бачите, до нього є значна кількість зауважень. Зокрема ГНЕУ вказує, що визначений у проекті виключний перелік підстав, за якими дозволяється виселення внутрішньо переміщеної особи з соціального житла без надання іншого житлового приміщення, не узгоджується із Законом України "Про житловий фонд соціального призначення". Крім того, зазначає, що в проекті відсутній механізм надання ВПО іншого житлового приміщення.

Мінсоцполітики України також вказує на необхідність доповнення законопроекту положеннями, які регламентуватимуть порядок визначення і надання такого іншого житла, строки його надання та відповідальних осіб з цього питання. Міністерство фінансів України зазначає, що законопроект потребує доопрацювання в частині узгодження з чинним законодавством, та зауважує, що на сьогодні порушене в законопроекті питання вже врегульовано.

Міністерство розвитку громад та територій України не підтримує законопроект і зазначає, що питання виселення внутрішньо переміщених осіб із житлових приміщень житлового фонду соціального призначення та фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, є врегульованим та містить достатньо запобіжників для уникнення безпідставного відселення, чи виселення...

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Бурчака вказує, що законопроектом не передбачено внесення змін у ЖК України та Закон України "Про житловий фонд соціального призначення" щодо надання іншого житлового приміщення у разі виселення ВПО з житлового приміщення або соціального житла. Також додатково зауважує, що законопроект створює ризик надмірного навантаження на місцеві бюджети, адже за відсутності державного фінансування для реалізації

заходів, передбачених законопроектом, вони повинні будуть здійснюватись за рахунок місцевих бюджетів, що зазвичай є обмеженими.

Шановні колеги члени комітету, хто бажає висловитись з приводу цього законопроекту? На бачу. Дякую.

Колеги, з урахуванням наявних зауважень, враховуючи той факт, що законопроектом, реєстраційний номер 12301, який ми щойно підтримали, передбачається викладення у новій редакції всього тексту Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", законопроект, який ми зараз розглядаємо, яким вносяться лише точкові зміни і до якого є достатньо зауважень, фактично стає неактуальним. Ми можемо лише врахувати його позитивні аспекти під час підготовки до другого читання проекту Закону, реєстраційний номер 12301.

Тож ставлю на голосування наступне рішення комітету. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 9 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо гарантування захисту внутрішньо переміщених осіб від примусового виселення із житлового приміщення без надання іншого альтернативного житла (реєстраційний номер 12213, від 15.11.2024 року), поданий народним депутатом України Ковальовим, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Друге. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України, голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан, Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую і голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги, десять членів комітету – за.
Рішення прийнято.

Наступний законопроект, питання четверте. Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо забезпечення реалізації права внутрішньо переміщених осіб на житло та прав дітей з числа внутрішньо переміщених осіб на виплату допомоги на проживання до досягнення ними 18-річного віку (реєстраційний номер 11112, від 22.03.2024 року), поданий народним депутатом України Гончаренком та іншими народними депутатами.

Ми запрошували Олексія Олексійовича на наше засідання, він не присутній. Тому коротесенько.

Шановні народні депутати, я сподіваюсь, що ви ознайомились з основними положеннями цього законопроекту. Зазначу лише, що цією законодавчою ініціативою пропонуються точкові зміни до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", які відповідно до пояснювальної записки мали б посилити соціальний захист внутрішньо переміщених осіб.

До цього законопроекту є низка зауважень. Я зараз коротко зацентрую вашу увагу на ключових зауваженнях, з більш розгорнутим варіантом, де ви мали змогу ознайомитися в надісланих вам документах.

ГНЕУ висловлює до проекту закону низку суттєвих зауважень, а саме: звертає увагу, що у проекті пропонується надавати ВПО на проживання дітям в розмірі прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. При цьому відповідно до статті 7 Закону України "Про Державний бюджет України на 2025 рік" з 01.01.2025 прожитковий мінімум для дітей віком до 6 років становить 2 тисячі 563 гривні. Таким чином у запропонованому законопроекті сума допомоги на проживання дитини віком до 6 років буде меншою у порівнянні з тією, яка надається зараз, оскільки відповідно до чинного порядку, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 року № 332, відповідна допомога дітям становить 3 тисячі гривень.

Також ГНЕУ зазначає, що запропоновані у проекті закону положення не узгоджуються із Законом про компенсацію, а також із Законом України "Про військово-цивільні адміністрації". У висновку також зазначається, що у проекті відсутній завершений механізм реалізації його положень, зокрема в частині визначення внутрішньо переміщеної особи потреб у персональному кабінеті в єдиній базі.

Мінсоцполітики України зазначає про необхідність доопрацювати законопроект з метою забезпечення його реалізації в умовах обмеження фінансових ресурсів держави та усунення дублювання чинних правових норм стосовно соціального захисту ВПО або суперечностей з ними. Також звертає увагу, що питання надання ВПО компенсації за нерухоме майно, пошкоджене або знищене внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, врегульовані Законом про компенсацію.

Пенсійний фонд України надає до законопроекту пропозиції та звертає увагу на необхідність дотримання в його тексті принципу юридичної визначеності.

Мінфін України зазначає, що законопроект потребує доопрацювання. Звертає увагу, що законопроектом вводиться новий вид допомоги для внутрішньо переміщених осіб, які не досягли 18-річного віку. Однак, головним критерієм надання цієї допомоги є виключення цих осіб з Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб без урахування фінансового, майнового стану та доходів сімей, у складі яких проживають діти. Вказує, що так продовжується практика призначення статусу ВПО без урахування адресності. Водночас вже на сьогодні передбачено майже 20 соціальних допомог з підтримки сімей з дітьми.

Встановлення нового виду допомог не узгоджується з заходами політики між органами влади України, з Міжнародним валютним фондом, визначеними в меморандумі у межах механізму розширення фінансування, якими передбачено посилення адресності і вдосконалення умов щодо соціальних виплат. Натомість на сьогодні джерелом усіх соціальних виплат є кошти міжнародних партнерів, які відстежують прийняті рішення з порушенням питань на предмет дотримання встановлених вимог.

Міністерство розвитку громад та територій України висловлює до законопроекту значну кількість зауважень та вказує, що законопроект потребує доопрацювання.

Шановні колеги, чи бажає хтось висловитися з цього приводу? Дякую.

Колеги, враховуючи той факт що законопроектом, реєстраційний номер 12301, який ми вже підтримали, передбачається викладення у новій редакції всього тексту Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", вважаю, ми так само, як це зазначалось при розгляді попереднього законопроекту, можемо врахувати позитивні аспекти цього законопроекту, якими вносяться лише точкові зміни під час підготовки до другого читання проекту Закону, реєстраційний номер 12301.

Водночас зважаючи на велику кількість зауважень до законопроекту, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо забезпечення реалізації права внутрішньо переміщених осіб на житло та прав дітей з числа внутрішньо переміщених осіб на виплату допомоги на проживання до досягнення ними 18-річного віку (реєстраційний номер 11112, від 22.03.2024 року), поданий народним депутатом України Гончаренком та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду у першому читанні відхилити. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України голову підкомітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Пан Горбенко Руслан Олександрович. Пан Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлева Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду законопроектів, які нам доручено опрацювати і подати висновки до головних комітетів.

Питання п'яте: проект Закону України про внесення змін до статті 30-1 Закону України "Про охорону дитинства" щодо реалізації права дітей на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів (реєстраційний номер 12385, від 8 січня 25-го року), поданий народним депутатом України Скрипкою та іншими народними депутатами. Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Для представлення проекту закону ми запрошували на наше засідання народного депутата України Скрипку Тетяну Василівну. Тетяна Василівна не присутня.

Колеги, цим законопроектом пропонується внести зміни до статті 30-1 Закону України "Про охорону дитинства", відповідно до якої статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, надаватиметься органами опіки та піклування.

Перше. За задекларованим/зареєстрованим місцем проживання/перебування дитини, в тому числі за задекларованим/зареєстрованим місцем проживання/перебування дитини як внутрішньо переміщеної особи.

Друге. За місцем звернення, якщо місце проживання/перебування дитини не задеклароване/незареєстроване, або задеклароване/зареєстроване на території, на якій ведуться (велися) бойові дії та тимчасово окупованій Російської Федерації.

Третє. За місцем виявлення такої дитини місцевими органами виконавчої влади та/або органами місцевого самоврядування.

Станом на сьогодні маємо наступні висновки щодо цього закону. Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення проекту закону таким, що регулюється національним законодавством України, членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Міністерство фінансів України повідомляє, що реалізація акта не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України. Зауваження та пропозиції до проекту акта в межах компетенції міністерства відсутні. Мінсоцполітики України підтримує проект закону.

Шановні колеги, чи бажає хтось висловитись з цього приводу? Ніхто. Колеги, до цієї законодавчої ініціативи маємо лише одне зауваження по суті техніко-юридичного характеру, яке міститься в надісланій вам інформаційній довідці. Ми надішлемо його головному комітету у своєму висновку, а з приводу основної ідеї цього проекту закону зазначу наступне. Чинне положення статті 30.1 Закону України "Про охорону дитинства", згідно з яким статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій, збройних конфліктів, надається органам опіки та піклування за місцем реєстрації дитини як внутрішньо переміщеної особи, дійсно потребує внесення змін, оскільки не всі діти, що постраждали внаслідок воєнних дій, збройних конфліктів, мають довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Значна кількість людей, в тому числі дітей переміщуються в межах держави без отримання зазначеної довідки. Вбачається, що якщо дитина реально постраждала внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту, вона повинна отримати відповідний статус незалежно від формального існування в неї довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Враховуючи, що фактично саме в цьому полягає основна ідея законопроекту, зазначену ініціативу пропоную підтримати. Тож якщо ніхто не заперечує, шановні колеги, ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 30-1 Закону України "Про охорону дитинства" щодо реалізації права дітей на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів (реєстраційний номер 12385, від 08.01.2025 року), поданий народним депутатом України Скрипкою та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Пан Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую і голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду наступного законопроекту.

Питання шосте: проект Закону України про внесення змін до Кодексу законів про працю України та інших законодавчих актів щодо впорядкування питання надання додаткової відпустки одному з батьків дитини в разі

визнання іншого зниклим безвісти за особливих обставин (реєстраційний номер 12369, від 30.12.2024), поданий народними депутатами України Гнатенком та Морозом).

Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Для представлення цієї законодавчої ініціативи на наше засідання ми запрошували народного депутата Гнатенка, його нема.

Шановні народні депутати, цим законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу законів про працю України та до Закону України "Про відпустки", відповідно до яких право на щорічну додаткову оплачувану відпустку тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів матиме також один з батьків дитини, якщо інший визнаний зниклим безвісти за особливих обставин. Станом на сьогодні маємо наступні висновки щодо цього законопроекту.

Мінфін України в межах компетенції зауважень до законопроекту не має. Зазначає, що реалізація акта у разі його прийняття не потребуватиме додаткового фінансового забезпечення з відповідних бюджетів.

Міністерство економіки України підтримує проект закону за умови врахування наданих міністерством пропозицій, що мають техніко-юридичний характер.

Мінсоцполітики України підтримує законопроект та одночасно надає пропозиції щодо розширення переліку осіб, які матимуть право на щорічну додаткову оплачувану відпустку, іншими категоріями.

Колеги, чи хтось бажає висловитись? Дякую. Шановні народні депутати, чинні норми законодавства, до яких у законопроекті пропонуються зміни, передбачають можливість отримання додаткової оплачуваної відпустки самотніми матерію або батьком дитини. Водночас виховання дитини одним із батьків у ситуації, коли інший зник безвісти за особливих обставин, фактично створює ті ж самі наслідки, що і для самотніх матерів або батьків, адже вони так само залишаються єдиними доглядачами дитини,

однак юридично це не надає їм таких самих прав, зокрема не надає їм права на отримання додаткової оплачуваної відпустки. Враховуючи, що законопроектом усувається відповідна прогалина в законодавстві, запропонована в ньому ідея вбачається такою, що заслуговує на підтримку.

Тому, шановні колеги, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Кодексу законів України про працю та інших законодавчих актів щодо впорядкування питання надання додаткової відпустки одному з батьків дитини в разі визнання іншого зниклим безвісти за особливих обставин (реєстраційний номер 12369, від 30.12.2024 року), поданий народними депутатами України Гнатенком та Морозом, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

Пан Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Шановні друзі, чи є у когось ще якась інформація, якою б ви хотіли поділитися з членами комітету? Немає.

Шановні народні депутати, на цьому порядок денний вичерпано. Всім дякую. Засідання оголошую закритим. Гарного всім дня і веселого настрою. Дай боже, сонце є.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Вдячність пану голові, який сьогодні за всіх відпрацював.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Богдан Васильович, но я з вами разом. Всіх радий був бачити. До наступних зустрічей.